

Klima- og miljødepartementet

Deres ref:

Vår ref:
2023/9788-5
Bjørn-Arild SveenDato:
02.10.2023

Ref. 23/4675 - Innspill til stortingsmelding villrein

Vi viser til brev fra dere den 10.08.2023. I brevet inviteres det til å komme med konkrete forslag til ny politikk i en stortingsmelding for å bedre tilstanden for villrein.

Innlandet fylkeskommune fremmet et muntlig innspill i det digitale innspillsmøtet som ble avholdt 18.09.2023. I tillegg til det muntlige innspillet, ønsker vi å følge opp med et skriftlig innspill som bygger videre på dette. Innholdet er drøftet på administrativ nivå med de fylkeskommuner som vi deler villreinområder med.

Våre innspill til endret politikk

Styring av ferdsel

Det har blitt en endret bruk av fjellet, eksempelvis gjennom stisykling, kiting og vårskiturer. Samtidig er det blitt enklere tilgang fra flere veier og tidligere brøyting. Dette medfører flere besøkende, og forstyrrelser i nye områder og på tidspunkt hvor villreinen er mer sårbar. Villreinen bruker arealene ulikt i forhold til årstid. Endringene i bruk krever at man må tenke nytt, slik at vi fortsatt kan benytte oss av fjellet, men i områder og på tider av året der villreinen ikke er like sårbar.

Villreinhensynet kan ivaretas bedre gjennom planmessig styring av ferdsel, i form av kommunale eller regionale sti- og løypeplaner. Det er i dag slik at ikke alle kommuner har dette på plass, og samarbeid på tvers av kommunegrensene og forvaltningsnivå krever ressurser.

Fylkestinget i Innlandet behandlet en sak i juni om innspill til tiltaksplanarbeidet. Her var det et særlig fokus på tradisjonell bruk av fjellet, beitebruk og sameksistens mellom jordbruk og villrein. Skal det fortsatt fungere, så må man kanskje stramme inn på det som karakteriseres som ny og annen bruk.

Utenfor verneområder er det ikke noe regelverk som gir anledning til å begrense og styre ferdsel i gitte tidsrom i gitte områder. Et slikt regelverk bør vurderes før tilstanden blir enda mer forverret. Dette for å ikke havne i en situasjon der man i vesentlig grad berører allemannsretten.

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

Forvaltning

Det er behov for å se på organiseringen av villreinforvaltningen som helhet. I dag er det veldig mange organer som har ett eller annet ansvar for arten, bestandsforvaltningen eller arealforvaltningen. Det bør sees på muligheten for å forenkle og samordne dette, og gis en sterk anbefaling om å opprette formelle råd som samler aktørene (nemder, utvalg, statsforvalter, fylkeskommune, nasjonalparkstyre etc.) for et gitt geografisk område. En arealkrevende art som villrein kan bare ivaretas gjennom helhetlige vurderinger av leveområdet, både innenfor og utenfor verneområdene.

Regionale planer

Regionale villreinplaner kan og bør være et godt verktøy for å løse utfordringene, men de må gjøres mer relevante og juridisk bindende for noen forhold, for eksempel arealbruk.

Organiseringen av arbeidet med utarbeidelse, revidering og oppfølging av planer og handlingsprogram bør struktureres bedre. Vi mener det er fornuftig å se til vannforvaltningen og organiseringen av arbeidet der. Organiseringen av vannforvaltningsplaner gir til sammenligning mer gjenkjennbare planer på tvers av planområder.

Økonomi

Det bør følge øremerkede midler fra staten til fylkeskommunen for å kunne ha personalressurser til å følge opp arbeidet med regionale villreinplaner og drive samhandling i planområdet. Det bør også sees på om man skal utpeke én fylkeskommune som hovedansvarlig der man har interfylkeskommunale planer, lik rollen som vannregionmyndighet i vannforvaltningsarbeidet. Til ansvarlig fylkeskommune må det følge ekstra midler for å være prosessansvarlig for dette arbeidet.

Ressurser til å kunne gjennomføre nødvendige tiltak for å ivareta villreinen er helt vesentlig. Dette gjelder tiltaksplaner, oppfølging av handlingsprogram til regionale planer og enkeltprosjekter.

Tilskuddsordningen Villreinfjellet som verdiskaper bør videreføres og styrkes.

Staten må ta et hovedansvar for finansiering av tiltak for å sikre villreinen funksjonelle leveområder. Dette for å sikre en større gjennomføringsevne enn hva man har hatt frem til nå. Behovet for tiltak vil bli tydeligere gjennom arbeidet med tiltaksplaner.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Seksjonsleder
Klima, miljø og naturmangfold

Bjørn-Arild Sveen
Rådgiver
Vilt- og utmarksforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.